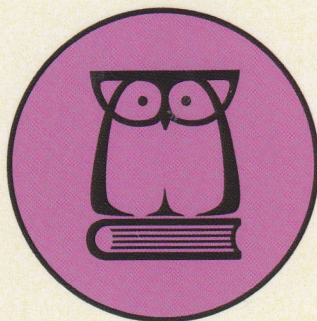

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ MUREȘ

LIBRARIA

STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIBLIOLOGIE

ANUAR XVIII-XIX

Tîrgu-Mureș
2019-2020

COLEGIUL DE REDACȚIE

Redactor șef:

Dr. Monica AVRAM

Secretar de redacție:

Gabriela POP

Redactori:

Ramona BÂNDILĂ
Liliana MOLDOVAN

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC:

Academician Ioan Aurel POP

Dr. Lidia KULIKOVSKI

Dr. Libusa VAJDOVA

Dr. Corina TEODOR

Dr. Maria BERÉNYI

Dr. Eva MÂRZA

Lucrările au fost supuse procesului de evaluare de către comisii de specialitate formate din:

Biblioteconomie

Silvia NESTORESCU

Dr. Liviu Iulian DEDIU

Dimitrie POPTĂMAȘ

Istorie

Dr. Vasile DOBRESCU

Dr. Silviu BORȘ

Literatură

Dr. Nicoleta SĂLCUDEAN

Dr. Gheorghe DOCA

Dr. Iulian BOLDEA

ISSN 1583 - 4468

Anuarul **LIBRARIA** este editat de Biblioteca Județeană Mureș

540052 Tîrgu Mureș, str. George Enescu, nr. 2

Telefon 0265 - 262631, fax 0265 - 264384

E-mail: secretariat@bjmures.ro

Adresa web: www.bjmures.ro

Acest volum a fost editat din bugetul alocat de
Consiliul Județean Mureș

BIOGRAFICA

- DANIEL NICOLAE ZOTA** (*Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia*)
Istoria bisericilor și a vieții religioase a românilor din Alba Iulia în secolul al XVIII-lea
(The History of the Churches and the Religious Life of the Romanians from Alba Iulia in the XVIIIth Century) p. 195
- Dr. FÁBLÁN ISTVÁN** (*Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” Tîrgu Mureș*)
Activitatea arheologică a contelui Teleki Domokos
(The Archaeological Activity of Count Teleki Domokos) p. 223
- DR. FLORIN BENGHEAN** (*Biblioteca Municipală „Petru Maior” Reghin*)
Biserica Ortodoxă Română din Transilvania - sprijinătoare a Războiului de Independență
(The Romanian Orthodox Church in Transylvania – Supporter of the War of Independence) p. 230
- DOINA GABRIELA VANCA** (*Biblioteca Județeană Mureș*)
Virgil Onițiu: un scriitor în umbra uitării
(Virgil Onițiu: A Writer in the Shadow of Being Forgotten) p. 244
- Dr. VASILE BOLOȘ** (*UMFST „George Emil Palade” Tîrgu Mureș*)
Consiliul Județean susținător al activităților culturale din județul Mureș în mandatul 2016-2020
(The City Council - a Supporter of the Cultural Activities in the Mureș County in the 2016-2020 Term) p. 252
- VINTILĂ ANNA, EMILIA CĂTANĂ** (*Biblioteca Județeană Mureș*)
Biblioteca Județeană Mureș reflectată în presa scrisă în anii 2017-2018. Bibliografie selectivă
(Mureș County Library Reflected in the 2017-2018 Written Newspapers. Selective Bibliography) p. 259

Consiliul Județean susținător al activităților culturale
din județul Mureș în mandatul 2016-2020

Prof.univ.em.dr.ing.VASILE BOLOȘ
UMFST „George Emil Palade” Tîrgu Mureș

Abstract

*The City Council - a Supporter of the Cultural Activities
in the Mureș County in the 2016-2020 Term*

The level of civilization of any human community implies taking into account several aspects, out of which one of the most relevant is the degree in which the cultural activities are part of that community's life.

The present paper aims to reveal how much the Mureș City Council was involved in supporting the cultural life across this county in the 2016-2020 term, seriously affected by the Covid-19 pandemic.

Keywords: *City Council, cultural activities, local community, Mureș county, civilization*

Considerații generale

Pentru orice comunitate umană, aprecierea nivelului său de civilizație presupune luarea în considerare a mai multor aspecte. Unul din aspecte, extrem de important, este gradul în care activitatea culturală, sub diversele ei forme, este prezentă în viața comunității respective. La evaluarea acestor activități trebuie ținut cont de multiplele conexiuni cu celelalte domenii ale vieții social-economice din perioada de timp avută în vedere.

Cu un mare grad de importanță este mărimea resurselor economico-financiare de care dispune acea comunitate pentru a putea asigura cadrul material necesar. Pentru spațiile geografice în care conviețuiesc mai multe etnii cu ponderi semnificative, complexitatea vieții culturale capătă dimensiuni sporite. Buna înțelegere și progresul comunității în cauză impun asigurarea unui echilibru, sub toate aspectele, care să determine sentimente

de satisfacție spirituală specifice fiecărei componente etnice ce-și duc existența cotidiană în spațiul respectiv.

Județul Mureș, un spațiu geografic și spiritual în inima României, are câteva particularități care-l personalizează în ansamblul județelor țării. Aceste particularități se pot identifica atât sub aspectul reliefului, al resurselor naturale existente, al modului de distribuție al așezărilor umane și, în mod deosebit, al componenței sale etnice. Istoria acestei comunități este complexă și plină de evenimente pe parcursul veacurilor.

În cele ce urmează se încearcă să se prezinte, într-o formă sintetică, o imagine pentru o scurtă perioadă de timp, 2016-2020, a modului în care o instituție ce se încadrează în categoria administrației publice, care este Consiliul Județean Mureș, s-a implicat în susținerea vieții culturale ce s-a desfășurat pe teritoriul județului.

Consiliul Județean Mureș în mandatul 2016-2020

În conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Județean Mureș, aprobat prin Hotărârea nr. 115 / 26.09.2019, completat prin Hotărârea nr. 41 / 24.03.2020, modificat și completat prin Hotărârea nr. 29/25.02.2021, „*Consiliul Județean Mureș se organizează și funcționează în Județul Mureș, unitate administrativ-teritorială constituită prin Legea nr.2/1968, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ.*” Același document precizează că: „*Consiliul Județean Mureș este autoritatea administrației publice locale, constituită la nivel județean pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean.*”

Consiliul Județean Mureș (CJM) pentru mandatul 2016-2020 a rezultat în urma alegerilor din 5 iunie 2016, el fiind constituit din 35 de consilieri județeni. Acesta a fost condus de un președinte al Consiliului Județean, care reprezintă autoritatea executivă la nivelul județului, ales din rândul consilierilor, în prima ședință, prin votul acestora. Structura pe formațiuni politice a membrilor consiliului a fost: Uniunea Democrată Maghiară din România (UDMR) - 15 consilieri; Partidul Social Democrat (PSD) - 10

consilieri; Partidul Național Liberal (PNL) - 10 consilieri. Prin votul consilierilor, în funcția de președinte al CJM a fost ales dl. Péter Ferenc (UDMR). Tot în ședința de constituire au fost aleși doi vicepreședinți: dl. Ovidiu Dancu (PSD) și dl. Alexandru Cîmpeanu (PSD).

Pentru bunul mers al activității consiliului au fost constituite șase comisii de lucru: Comisia tehnico-economică, Comisia de amenajare teritoriu și urbanism, Comisia de servicii publice, Comisia de servicii publice, Comisia social-culturală, Comisia juridică, ordine publică și relații internaționale, Comisia pentru mediu și agricultură.

În conformitate cu regulamentul, CJM are în subordinea/sub autoritatea sa următoarele instituții: Biblioteca Județeană, Muzeul Județean, Centrul Județean pentru Cultură Tradițională și Educație Artistică Mureș, Teatrul pentru Copii și Tineret „Ariel,” Filarmonica de Stat, Ansamblul Artistic Profesionist „Mureșul,” Redacția Revistei „Vatra”, Redacția Revistei „Lato,” Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Direcția Județeană de Evidență a Persoanelor Mureș, R.A. „Aeroportul Transilvania” Tîrgu Mureș, S.C. „Parc Industrial” S.A., Serviciul de Pază a Obiectivelor de Interes Județean, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 1 Tîrgu Mureș, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 2 Tîrgu Mureș, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 3 Reghin, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Mureș, Serviciul Salvamont-Salvaspeo, Spitalul Clinic Județean Mureș, Spitalul Municipal Dr. „Gheorghe Marinescu” Târnăveni.

Mandatul CJM ales în iunie 2016 era prevăzut să fie valabil până în iunie 2020, dar, din cauza condițiilor excepționale datorate pandemiei cu Covid 19, acest mandat a fost prelungit până în septembrie 2020.

Pe perioada mandatului, Comisia social-culturală a avut următoarea componență: Vasile Boloș (consilier județean PSD, președintele comisiei), Csep Eva Andrea (consilier județean UDMR) - înlocuită în anul 2017 cu Kedei Pál-Elöd (consilier județean UDMR, secretarul comisiei), Fülöp József (consilier județean UDMR), Nadia Dinuca Rață (consilier județean PNL) - înlocuită în anul 2020 cu Petru-Ionuț Budian (consilier județean

PNL), Mara-Cristina Togănel (consilier județean PNL) - înlocuită în anul 2020 cu Alexandru Lupa (consilier județean PNL).

Dl. vicepreședinte Alexandru Cîmpeanu a avut în responsabilitatea sa coordonarea activității instituțiilor culturale din cadrul CJM. Din acest considerent, Comisia social-culturală a avut o colaborare constantă cu Domnia sa. Prin natura obligațiilor regulamentare membrii comisiei au participat pe durata mandatului la un mare număr de manifestări culturale desfășurate în cadrul județului.

Modalitățile de susținere și fondurile alocate pentru activitățile culturale de către CJM.

Prin specificul său de activitate, reglementat prin prevederi legale clare, CJM a avut la dispoziție patru modalități de susținere a complexei vieți culturale ce s-a desfășurat la nivelul întregului județ. Acestea au fost: prin activitatea instituțiilor de specialitate aflate în directa subordonare a CJM, prin activități realizate în parteneriat cu instituții și organizații, prin activități proprii ale CJM, prin acordarea, pe baza unei competiții de proiecte, a unei finanțări nerambursabile pentru programe și acțiuni culturale organizate de persoane fizice sau persoane juridice de drept privat autorizate sau înființate în condițiile legii.

Se impune o precizare importantă. După cum se cunoaște, pe parcursul anului 2020 întreaga activitate a societății naționale și internaționale a fost puternic afectată de pandemia cu Covid 19, fapt ce a impus introducerea unor restricții severe, care au tulburat, în mare măsură, desfășurarea normală a vieții economice și sociale și, în mod deosebit, a vieții culturale. Acest lucru se va evidenția cu claritate și în datele care vor fi prezentate în cele ce urmează.

Tabelul de mai jos conține, într-o formă sintetică valorică (exprimată în lei) și procentuală, aportul financiar al CJM la susținerea activității culturale din județ. Datele prezentate au la bază un document oficial ale CJM - adresa nr. 220/05.08.2021.

După cum se poate remarca din datele conținute în tabel, principala formă de susținere a vieții culturale a constituit-o finanțarea celor opt instituții de cultură profesioniste subordonate: Biblioteca Județeană Mureș, Muzeul Județean Mureș, Teatrul pentru Copii și Tineret „Ariel,” Filarmonica de Stat, Revista „Vatra,” Revista „Lato,” Centrul Județean pentru Cultură Tradițională și Educație Artistică Mureș și Ansamblul Artistic Profesionist „Mureșul.”

	2017	2018	2019	2020
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ MUREȘ				
Valoare alocații bugetare	3.109.000	3.308.000	4.111.000	4.102.000
MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ				
Valoare alocații bugetare	5.402.000	6.722.000	9.723.000	9.652.000
TEATRUL ARIEL TG.MUREȘ				
Valoare alocații bugetare	2.560.000	2.883.000	5.734.000	7.346.000
FILARMONICA DE STAT TG.MUREȘ				
Valoare alocații bugetare	8.033.000	11.164.000	13.786.000	15.816.000
REDACTIA "VATRA"				
Valoare alocații bugetare	366.000	383.000	480.000	528.000
REDACTIA " LATO"				
Valoare alocații bugetare	352.000	396.000	527.000	597.000
CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CULTURĂ TRADIȚIONALĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ MUREȘ				
Valoare alocații bugetare	1.388.000	1.500.000	2.241.000	1.784.000
ANSAMBLUL ARTISTIC PROFESIONIST "MUREȘUL"				
Valoare alocații bugetare	3.810.000	4.396.000	6.960.000	6.356.000
Valoarea totală	25.020.000	30.752.000	43.542.000	46.181.000
Procent din Bugetul CJM	5,33%	5,42%	8,50%	8,16%
total credite bugetare CJ	469.631.000	567.027.000	512.549.000	568.204.000
Bugetul destinat pentru activități desfășurate de diverse entități în parteneriat cu CJM la solicitarea acestora				
Valoarea totală	2.048.250	3.140.900	4.383.500	431.000
Număr de activități finanțate	65	98	99	9
Bugetul destinat pentru activități culturale organizate cu forțe proprii				
Valoarea totală	-	-	-	-
Număr de activități finanțate	-	-	-	-
Bugetul destinat pentru competiția de proiecte culturale cu finanțare nerambursabilă				
Valoarea totală	552.000	368.000	506.000	-
Număr de activități finanțate	325	323	150	-

Este evident faptul că contribuția acestor instituții la asigurarea unei vieți culturale elevate este fundamentală. Nivelul la care se desfășoară activitatea acestora este unul ridicat, el fiind recunoscut în plan național.

La propunerea diverselor entități din cadrul județului au fost organizate în fiecare an un număr de acțiuni cu specific cultural care au avut, prin hotărâri de consiliu distincte, o cotă de susținere financiară importantă din partea CJM. Natura acestor manifestări a fost foarte diversă, ele având un grad de relevanță semnificativ pentru comunitatea mureșeană.

În conformitate cu legea, în fiecare an s-a desfășurat o competiție de proiecte cu finanțare nerambursabilă pentru programe și acțiuni culturale organizate de persoane fizice sau persoane juridice de drept privat autorizate sau înființate în condițiile legii. Gradul de interes pentru aceste proiecte a fost foarte ridicat. Concursurile de proiecte au fost evaluate de comisii formate din specialiști numiți prin Hotărâri ale CJM. În condițiile specifice anului 2020, concursul de proiecte a fost anulat.

CJM neavând în structura sa un compartiment cu atribuțiuni specifice domeniului nu a organizat manifestări culturale proprii semnificative.

Comisia social-culturală din cadrul CJM a analizat și avizat toate activitățile culturale susținute de către CJM, cu excepția concursurilor de proiecte.

Concluzii

Activitatea desfășurată în cadrul CJM pentru sprijinirea vieții culturale a județului Mureș în perioada supusă atenției poate fi considerată ca fiind una meritorie. În mod firesc, se impune dezvoltarea ei în continuare la nivele care să răspundă așteptărilor tot mai mari ale cetățenilor.

La desfășurarea vieții culturale a județului Mureș, pe lângă instituțiile aflate în subordinea CJM, își aduc o contribuție importantă și un număr mare de alte instituții, și anume: Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Mureș, Teatrul Național Tîrgu Mureș, Universitatea de Artă Teatrală, Universitatea de Medicină, Farmacie, Știință și Tehnologie „George Emil Palade,” Universitatea „Dimitrie Cantemir,” Universitatea Sapiența, Primăria Tîrgu Mureș, Primăriile municipiilor, orașelor și comunelor din județ, Casa de Cultură a Studenților, Radio România Tîrgu Mureș, TVR Tîrgu Mureș, Asociația Artiștilor Plastici,

Inspectoratul Școlar Județean etc. Toate acestea, împreună, fac ca atmosfera culturală a județului să fie una deosebită în plan național.

Un progres major al evoluției acestei activități impune, cu pregnanță, necesitatea ca, printr-un efort comun, să se ajungă la realizarea unei „Strategii culturale a județului Mureș,” pe termen mediu și lung, care să fundamenteze întreaga activitate a acestui domeniu important al vieții comunității mureșene.